

SKUTEČSKÝ QUEST

„Za žulovou kostkou“

Skutečsko je místem, kde se stýká rozsáhlá česká křídlová pánev s železnohorským plutonickým komplexem (nasavrckým plutonem), na který navazuje tzv. hlinecká zóna. Díky tomu zde najdeme dvě prvotřídní suroviny, které člověk začal brzo využívat ke svému prospěchu. Jedná se o opukový kámen a samozřejmě bohatá žulová ložiska.

Právě zpracování žuly, nebo správně řečeno granodioritu, jak se tento typ vyvřeliny nazývá, významně ovlivnilo dějiny města a okolí od druhé poloviny 19. století. Žulová dlažba se vyráběla na mnohých místech naší vlasti, ale její historicky největším exportérem bylo právě Skutečsko. Více se dozvíte v zajímavé expozici Muzea obuvi a kamene ve Skutči.

Zlatý věk kostkařů představuje přelom 19. a 20. století, kdy se odtud denně vypravovaly dlouhé vlaky s těžkým nákladem. Vagony byly pečlivě vyskládány kostkami, které dostaly po místě největšího odbytí své jméno – vídeňky. Do jednoho vozu se jich vešlo přesně 625, což stačilo na vydláždění asi 25 m².

Dodnes se po nich můžeme projít nejen ve Vídni, ale i v Praze, Krakově, Hamburku a v desítkách menších měst celé Evropy.

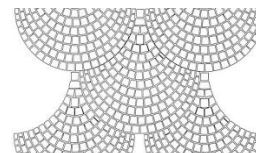
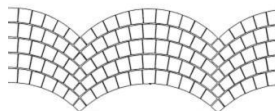
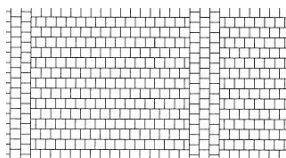

1. otázka: Kolik cm měří hrana vídeňky?

Postupně se také začaly vyrábět jiné formáty kostek, při kterých nevznikalo tolik odpadu a které také umožňovaly variabilnější použití. Dodnes se pak vyrábí desítková nebo dvanáctková kostka určená na dlažbu silnic anebo tzv. mozaika, drobné kostky na chodníky. Způsoby pokládání kostek jsou různé, známe dlažbu řádkovou, vějířovou, do kroužku, vlnovkovou, diagonální a další. Přístupový chodník podél budovy muzea je tvořen právě vzorkovnicí dlažeb.

2. otázka: Kolik z níže uvedených vzorů je zde použito?

Ve vnitřní expozici, která je také z velké části věnovaná pestré geologii našeho kraje, je možné shlédnout unikátní dobové fotografie z celé řady již zaniklých provozů. Dále předměty spojené s prací v lomu a také film „Kraj s kamenným srdcem“, který vývoj těžby podrobně mapuje. Kromě jiného v něm uvidíte v rukou stělmistra odpalovací strojek - roznětnici. Stejně zařízení můžete najít i v jedné z vitrín.

3. otázka: Poznali jste jej? Opište zkratku jeho označení.

Vybaveni znalostmi z muzea můžete nyní vyrazit na Žulovou stezku, která vede v nejbližším okolí města, po tzv. Horkách. Procházkou navštívíte část lokality, v níž se to za první republiky přímo hemžilo kameníky. Velké lomy jako Litická, nebo Mikšov – Zvěřinov zaměstnávaly až 600 dělníků a další stovky jich dobývaly žulu v nesčetných menších jámách. Pozůstatky po těžbě pomalu mizí a Horky si zase bere zpět příroda. Vytváří přitom mnohá zajímavá místa a kouzelné scenérie především u zatopených lomů. Při putování dávejte pozor nejen na bezpečnou chůzi, ale také na místo zachycené na fotografiích.

4. otázka: U kterého zastavení byly snímky pořízeny? Opiš číslo z mapky.

Výsledný kód

použijte pro otevření schránky

v Turistickém informačním centru Skuteč.

Otevřeno denně 9 – 12 a 13 – 17 hodin.

Turistické informační centrum Skuteč

Rybičkova 364, 539 73 Skuteč

tel.: 469 350 131

email: tic@skutec.cz

www.muzeum.skutec.cz

